

10 oktober 2024
Maarten van Kampen
Vincent van der Spek

Datum
10 oktober 2024

Contactpersoon
MAG. Van Kampen

Definitief Uitvoeringsplan bosbeheer AWD 2024-2025: Werkblok III

Onderwerp
Definitief werkplan bosbeheer
2024-2025 werkblok III

Inleiding

Dit is het uitvoeringsplan bosbeheer van de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) voor winter 2024-2025. De hoofdlijnen van het bosbeheer zijn omschreven in "Bos in de duinen", de visie op het bosbeheer in de AWD (2019). In het "Programma Bosbeheer in de duinen 2021-2027" (van der Spek & van Kampen, 2021) zijn op basis van de visie algemene uitgangspunten en de daaruit voortkomende concrete beheermaatregelen voor het hele gebied beschreven. In dit uitvoeringsplan zijn deze uitgangspunten en maatregelen verder uitgewerkt tot concrete werkplannen met de daarbij behorende ingrepen voor één werkblok, in één beheerseizoen.

Locatie werkblok III

Het bosbeheer vindt plaats in werkblok III, gelegen ten zuiden van de ingang Oase, tussen de Blauwe weg en het Vinkenveld (zie kaart Bijlage 1 Werkblokken bosbeheer AWD). Het werkblok bevat ongeveer 87 ha aan bos, zie kaart bijlage II "Bostypen werkblok III". Waarvan 35.57 ha eikenbos van het binnenduin, 13.37 ha eikenbos van het middenduin, 17.72 ha gemengd loofbos en 20.66 ha naaldbos.

Omschrijving huidig bosbeeld

Het gebied omvat de volgende bostypen, die ook te zien zijn op de kaart "Bostypen werkblok III" (Bijlage 2):

- Gemengde loofbossen van het binnenduin
- Gemengde loofbossen van het middenduin
- Eikenbos van het middenduin
- Naaldbos

De bossen zijn geïventariseerd op natuur- en natuurbelevingswaarden.

Om de (potentie voor) **natuurwaarden** te beoordelen is gekeken naar:

- Diversiteit in boomsoorten
- Aandeel inheemse soorten
- Voorkomen invasieve exoten
- Variatie in bosstructuur
- Aandeel verjonging
- Hoeveelheid dood hout (diameter, staand, liggend)
- Aanwezigheid bijzondere natuurwaarden zoals holtes en horsten

Om de (potentie voor) **natuurbelevingswaarden** te beoordelen is gekeken naar:

- Karakteristiek bosbeeld
- Afwisseling in bosbeeld op landschapsschaal
- Afwisseling in boomsoorten
- Karakteristieke bomen
- Brede boomkronen / dikke boomstammen
- Veiligheid langs infrastructuur
- Natuurlijk ogend bosbeeld met beperkte zaagsporen, zaagrestanten, rijsporen

Doelstelling uit visie "Bos in duinen":

Het beheer van de bossen van de Amsterdamse Waterleidingduinen is erop gericht de kwaliteit van de natuur en van de beleving voor de bezoekers te behouden en waar mogelijk te versterken.

Werkblok III bestaat uit wat plekken met gemengd bos, en er zijn aan de westkant wat plekjes met dynamisch struweelbos, maar het zijn de grote, monotone naaldopstanden die de westzijde van die werkblok domineren, terwijl aan de binnenduinrand met name sprake is van eikenbos. Een bijzonder cultuurhistorisch element in dit werkblok is de Beukenlaan, de laan met monumentale beuken tussen ingang De Oase en Panneland, die het binnenduin een karakteristiek beeld geven en waar pruikzwam en holtes en holen met rosse vleermuizen en bosuilen gevonden kunnen worden. De kolossale beuken langs de Beukenlaan komen in de eindfase en storten steeds vaker in. Het aandeel dood hout in blok 3 is gemiddeld het hoogst van alle werkblokken blijkt uit inventarisaties (Bosua 2019, Merel Molenaar *in litt*). De lokale verschillen zijn echter groot. Zo hebben dennenbossen over het algemeen minder dood hout dan plotjes in een gemengd loofbos of eikenbos (Molenaar 2023). Het hoge aandeel in dit bosvak wordt dan ook vooral gestuurd door het liggende dode hout in het gemengde bos (zeer hoog). Bij het verwijderen van de toevoersloot in de winter van 2018/2019 zijn al twee delen uitgerasterd, met daarin jonge aanplant van verschillende soorten loofbomen en boomvormende struiken. Die blijkt anno 2012 goed aangeslagen, wat de potentie van bosverjonging bij het ontbreken van vraat en bij voldoende licht illustreert.

Natuurwaarden en inventarisaties

Vóór uitvoering van (zaag)werk worden de locaties gecontroleerd op bijzondere natuurwaarden zoals roofvogelhorsten, vleermuisverblijven, spechtenbomen, ect. Met de werkzaamheden wordt voldoende afstand gehouden van bijzondere natuurwaarden. Er wordt informatie gebruikt van:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) en digitale data Waternet
- Inventarisaties door soortenexperts, vrijwilligers en/of Waternet (roofvogel kaart van 2023 en roofvogel kaart 2024)
- Inventarisatie soortenexpert eekhoorns en vogelexpert (intern en extern) dmv een veldbezoek.
- Inventarisatie vooraf op basis van de gedragscode bosbeheer

Vanaf 1 maart tot 1 augustus worden i.v.m. het broedseizoen geen zaagwerkzaamheden uitgevoerd, met uitzondering het voorkomen van onveilige situaties. De periode 1 februari tot 1 maart is daarnaast een 'werkluwe' maand voor zaagwerk omdat roofvogelsoorten zoals een havik en uilen de broedcyclus vaak al vroeg starten is de inzet om vóór 1 januari klaar te zijn. Alleen bij uitloop op de plannings wordt daarvan afgeweken en na accordering van een aantoonbaar ter zake deskundig persoon.

Algemene maatregelen

De onderstaande maatregelen worden in het hele werkblok mogelijk toegepast en komen uit het Programma bosbeheer in de duinen 2022-2028. De daadwerkelijke

maatregel in achtneming van de onderstaande algemene maatregelen staan verderop in dit uitvoeringsplan beschreven.

Datum
10 oktober 2024

Pagina
3 van 17

- Invasieve exoten verwijderen
- Plaatselijk enkele bomen ringen om inheemse boomsoorten vrij te zetten of het aandeel staand dood hout groter te maken.
- Karakteristieke bomen vrijzetten om de belevingswaarden te vergroten, bijvoorbeeld bijzondere boomsoorten, bomen met een kenmerkende (kroon)vorm of markante bomen of boomgroepen
- Opruimen van oude zaagsporen langs paden en wegen, bijvoorbeeld hopen van afgezaagde takken stamstukken en opvallende hoge stobben van met name Amerikaanse vogelkers
- Bos mag wandelen, kleine open plekken mogen dichtgroeien met bos en op andere plekken mag bos verdwijnen
- Grotere stukken met open duingrasland open houden.
- Hout alleen afvoeren waar dit niet ten kost gaat van de natuurwaarden, bijvoorbeeld wanneer voldoende dood hout aanwezig is of het achterlaten van dood hout verjonging kan blokkeren
- Waar het afvoeren van bomen niet nodig is bij voorkeur dunnen door het ringen, omtrekken of zagen en laten liggen van bomen. Hiermee ontstaat staand en hangend dood hout.
- Hout dat vrijkomt bij het maken van verjongingsgaten grotendeels afvoeren
- Ringen zoveel mogelijk buiten het zicht van publiek uitvoeren, dus zo laag mogelijk zagen en niet langs wegen en paden ivm de veiligheid
- (Val)gevaarlijke bomen langs paden, wegen en infrastructuur (incl. drinkwater productiemiddelen) veilig stellen door middel van toppen, kandelaberen, breuksnoei, omduwen of omzagen
- Insporing en het maken van uitrijpaden beperken

Bosverjonging

In werkblok III is op een paar plaatsen sprake van eenvormigheid over een zekere oppervlakte: Dit heeft vooral betrekking op de dennenbossen in dit werkblok. Deze dennenbossen hebben een behoorlijk open karakter met een ondergroei van voornamelijk grassen. Daarnaast staan er binnen deze dennenbossen nog soorten als eik, meidoorn en abelen. Het aandeel dood hout in deze dennenbossen is zeer laag in tegenstelling tot de gemengde bossen binnen dit werkblok. Naast de ‘algemene uitgangspunten’ die extensief in het hele werkblok aan de orde zijn, gaan we pleksgewijs intensievere beheermaatregelen uitvoeren dan staan beschreven in de lijst van algemene maatregelen. Het doel is om de variatie in de horizontale en verticale bosstructuur te versterken door individuele en groepjes bomen te verwijderen en of te ringen/omtrekken en een rand vrijmaken van boomopslag voor behoud van grijsduin. Hierdoor komen individuele soorten zoals eik en meidoorn vrij te staan om zo de natuur- en natuurbelevingswaarden te vergroten en deze bossen robuuster te maken tegen klimaatsverandering. Hierbij kunnen naar inzicht individuele bomen en struiken blijven staan. Het vergroten van het aandeel staand en liggend dood hout is tevens een van de speerpunten van dit bosbeheer en daarom is er in dit werkblok voor gekozen om geen hout af te voeren. Hierbij wordt ook rekening gehouden met brandgevaar door de takken rillen niet te groot en aansluitend te maken.

Datum
10 oktober 2024

Pagina
4 van 17

Foto dennenbos werkblok III

Foto rand dennenbos met bijmenging loofboomsoorten en struiken.

Tevens zullen houtige opslag en enkele esdoorns verwijderd worden in het aangrenzende grijsduin en in het dennenbos. Het idee is om dit met een paard het bosperceel in te trekken. Hierdoor hoeven er geen machines het terrein in voor het verplaatsen van hout. Mogelijk dat het paard ook ingezet wordt om op specifieke locaties het hout te verspreiden. De werkzaamheden worden per bosvak uitgevoerd en men zal pas aan het volgende bosvak beginnen wanneer de werkzaamheden volledig zijn afgerond. Op deze manier wordt het overzicht behouden en is de impact op bezoekers (en fauna) het minst. Verspreid over het gehele dennenbos worden individuele dennenbomen geringd om het aandeel dood hout te vergroten. Het streven is om het aandeel dood hout in deze bossen te verhogen naar 5%. Aanwezige dode bomen zowel staand, hagend en of liggend worden ten alle tijden gespaard en ongemoeid gelaten in het gehele werkblok III. Omdat er in dit werkblok geen hout zal worden afgevoerd zullen er vrijwel geen machines de bosvakken betreden waardoor verdichting of beschadiging van de bodem minimaal is. Voor het omtrekken van individuele bomen wordt mogelijk een tractor met lier op gazon of laagprofielbanden ingezet of wordt gebruik gemaakt van een kraan. Deze zal zoveel als mogelijk op de paden blijven. Is dit niet mogelijk zal deze alleen op aanwijzing van de projectleider het terrein betreden. De route en locatie zijn op aanwijzing van de toezichthouder van Waternet in overleg met een ecooloog van Waternet.

Bosvak 1

Het naaldbos wordt gedomineerd door een monocultuur van Oostenrijkse den met een open karakter. De bomen hebben veelal een gelijke dikte. Afwisseling in bosstructuur en boomsoorten ontbreekt. Op enkele plekken staan eiken, esdoorns en abelen aan de randen. De struiklaag ontbreekt vrijwel volledig, op plaatselijk wat meidoorns en een enkele inlandse vogelkers na. De ondergroei bestaat vrijwel volledig uit grassen. Door het open karakter en lichtinval op de bodem hoeven er geen verjongingsplekken gecreëerd te worden maar kan er volstaan worden door individuele en kleine groepen bomen om te zagen, te ringen en of om te trekken. Het aandeel staand dood hout is minder dan 1%. Het doel is hier om het aandeel dikke bomen toe te laten nemen waardoor de ruimtelijke variatie, structuur en de belevingswaarden worden vergroot. Waar mogelijk wordt menging bevorderd door loofbomen en struiken vrij te zetten. Tevens wordt het aandeel staand en liggend dood hout vergroot door het gehele bosvak.

Verder bevindt zich aan de hand van de roofvogelkaart 2024 (zie bijlage) en een veldbezoek met een externe roofvogel expert in bosvak 1 twee buizersneden waar voldoende afstand (circa 50 meter) van gehouden dient te worden. De exacte locaties zijn via GPS vastgelegd. In het bosvak zijn tijdens het veldbezoek met de expert van eekhoorns geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van eekhoorns.

In de bijlage vindt u een kaart met daarop de bosvakken aangeven.

Maatregelen

- Het vrijzetten van de aanwezige eiken en struiken zoals meidoorns door de omringende Oostenrijkse dennen te ringen, omtrekken en/of om te zagen en te laten liggen. Er zijn 2 locaties aangewezen waar extra beheersmaatregelen zullen worden uitgevoerd zie Bijlage 3 Beheerkaart werkblok III
- Ringen van individuele bomen voor verhoging van het aandeel staand dood hout en om enkele bomen vrij te zetten om dikker te laten worden. Hierdoor

Datum
10 oktober 2024

Pagina
6 van 17

- vermindert het eentonige beeld. Hierbij worden ook de aanwezige mengboom en struiksoorten vrijgezet.
- Het streven is om al het hout inclusief alle takken in het gebied en de omgeving te verwerken. Dit wordt gedaan door alleen de bomen te ringen en of in zijn geheel om te zagen zonder de takken en de top te verwijderen. Op deze manier hopen we het aandeel dood hout te vergroten naar meer dan 5 %.
  - Mocht het zo zijn dat er op een plek te veel omgezaagde bomen komen te liggen waardoor dit verstikkend kan werken wordt er gekeken naar de mogelijkheid om deze in het bosvak te verspreiden per paard.
  - Het ringen, omtrekken en omzagen van enkele esdoorns om meer variatie in leeftijd te verkrijgen.
  - Bodembewerking op 1 locatie met een oppervlakte van max 0,5 Ha.

Bosvak 2

Dit is een bos van vooral Oostenrijkse dennen. De bomen hebben veelal een gelijke dikte en afwisseling in bosstructuur en boomsoorten ontbreekt. Er bevindt zich een groep met eiken en meidoorns welke vrij zal worden gezet. Tevens zullen een groep monumentale eiken langs het wandelpad vrij worden gezet. Uit de roofvogelkaarten 2024 en het veldbezoek met de roofvogel expert bevindt zich in bosvak 2 een uilenkast. De exacte locaties zijn via GPS vastgelegd. De vrij te zetten monumentale eiken bevindt zich binnen de 50 meter van de uilenkast. Op aanwijzen van de roofvogel expert worden deze beheermaatregelen meegenomen met als eis dat deze werkzaamheden voor 1 januari 2025 zijn afgerond. Dit wordt vastgelegd in de werkvolgorde in het Ecologisch werkprotocol.

In het bosvak zijn tijdens het veldbezoek met de expert van eekhoorns geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van eekhoorns.

Het aandeel staand dood hout is minder dan 1%. Het doel is hier om het aandeel dikke bomen toe te laten nemen waardoor de ruimtelijke variatie, structuur en de belevingswaarden worden vergroot. Waar mogelijk wordt menging bevorderd door loofbomen en struiken vrij te zetten. Tevens wordt het aandeel staand en liggend dood hout vergroot door het gehele bosvak.

Maatregelen

- Het vrijzetten van de groep eiken en meidoorns door rondom circa 10 dennen om te zagen, te ringen of om te trekken.
- Het vrijzetten van een groep monumentale eiken langs het pad door rondom circa 10 dennen om te zagen.
- Vrijzetten van overige mengbomen en struiken (eik, berk, inheemse vogelkers en meidoorn) in het gehele vak door individuele dennen te ringen en of om te trekken/zagen.
- Verhogen aandeel dood hout zowel liggend als staand door geen hout af te voeren. Streven om het percentage dood hout tussen de 5 en 10% te krijgen.
- Bodembewerking op 1 locatie met een oppervlakte van max 0,5 Ha.

Bosvak 3

Bosvak 3 is een bos met Oostenrijkse dennen met een open plek waar jongere Oostenrijkse dennen, eiken en meidoorn. In dit bosvak wordt de rand vrij gezaagd van de grotere dennen welke men in het bos zullen laten vallen. De kleinere oostenrijkse dennen worden gespaard als tevens de aanwezige loofboom en struiken. Op deze manier wordt de ontwikkeling van een zoom gestimuleerd als mede het vergroten van de horizontale als verticale structuur van het bos. Tevens zullen enkele dennen worden geringd om het aandeel staand dood hout te vergroten naar 5%.

Verder bevindt zich aan de hand van de roofvogelkaart 2024 (zie bijlage) in bosvak 3 een buizersnest echter na het veldbezoek met de externe roofvogel expert blijkt deze net buiten het bosvak te vallen. Hiermee wordt rekening gehouden door 50 meter aan de noordzijde geen werkzaamheden te verrichten.

In het bosvak zijn tijdens het veldbezoek met de expert van eekhoorns geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van eekhoorns.

Er bevindt zich in het bosvak ook een groep oude abelen waar een boommarter in zit. Hier worden met een straal van 50 meter geen werkzaamheden uitgevoerd. Dit is vast gelegd dmv GPS.

Maatregelen

- Het vrijzetten van de reeds aanwezige soorten (jonge oostenrijkse dennen, eik en meidoorn) aan de randen d.m.v. het omzagen en of trekken van enkele dennen.
- Dunnen van enkele bomen door ringen ter bevordering van het aandeel staand dood hout en om de aanwezige loofbomen (anders dan esdoorn) vrij te zetten.
- Er wordt geen hout afgevoerd om het aandeel van het dood hout te verhogen naar 5%.
- Het zagen van de esdoorns in het bosvak en in de voormalige boszoom om de stakerige face te doorbreken en meer leeftijdsverschil te krijgen in de Esdoorns t.b.v. meer variatie in de structuur.

Bosvak 4

Bosvak 4 is een bos met Oostenrijkse dennen met een heel open structuur, in een glooiend landschap aan de rand van een openstuk grijs duin. Er is veel opschot van dennen in het grijsduin als mede enkele esdoorns. Het opschot van de dennen en de esdoorns in het grijsduin worden verwijderd en het hout wordt verwerkt in het aangrenzende dennenbos. Hierbij wordt rekening gehouden dat de takkenrillen niet te lang en aaneengesloten worden aangelegd. Lengte max 10 meter, hoogte 1 meter en 1 meter dik. Dit ivm het rekening houden van brandgevaar. Tevens zullen er enkele dennen geringd worden om het aandeel dood hout te vergroten tot 5%.

Tijdens een veldbezoek met het projectteam en uit de roofvogelkaart is er geconstateerd dat er een haviksnest en een buizersnest in de nabijheid aanwezig is welke ten tijde van het veldbezoek ook in gebruik was. Hier dient voldoende afstand van gehouden te worden. In afstemming met onze roofvogelexperts in het veld is afgesproken dat de dennenopslag in het grijze duin als tevens een vrijstaande Esdoorn verwijderd mogen worden. Omdat deze zich deels bevinden binnen de 50 meter is afgesproken dat deze werkzaamheden voor 1 januari 2025 afgerond dienen te zijn. Tijdens het maken van de takken rillen wordt gekeken of deze op een dergelijke manier worden neergelegd dat het ontmoedigd wordt voor struinende recreanten om onder door de twee horden te lopen.

In het bosvak zijn tijdens het veldbezoek met de expert van eekhoorns geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van eekhoorns.

Maatregel:

- Verwijderen opslag jonge dennen aan de randen van en in het grijsduin.
- Verwijderen Esdoorns aan de randen en in het open grijsduin.

- Slepen van de gezaagde opslag en esdoorns dmv van een paard van het open grijsduin naar het dennenbos.
- Het maken van takkenrillen waarbij rekening gehouden dient te worden dat deze niet langer mogen zijn dan 10 meter ivm brandgevaar en om recreanten te ontmoedigen onder de horsten door te lopen.
- Het ringen van enkele oostenrijkse dennen om het aandeel dood hout te vergroten naar 5%.

Datum
10 oktober 2024

Pagina
8 van 17

Samenvatting

- Het bos in dit werkblok functioneert overwegend goed. Er zijn geen grote ingrepen of omvormingen nodig. Extensief beheer volstaat.
- Door het open karakter is er al behoorlijk veel licht op de bodem waardoor er geen verjongingsplekken gemaakt hoeven te worden.
- Door individuele dennen te zagen, ringen of om te trekken rondom soorten als eik, inheemse vogelkers en meidoorns zodat menging van soorten gestimuleerd wordt.
- Al het gezaagd hout blijft aanwezig in de desbetreffende bosvakken om het aandeel dood hout staand en liggen te vergroten.
- Raster wordt geplaatst bij bosvak 1 ter voorkoming van damhertenvraat.
- Het verwijderen van opslag oostenrijkse dennen en esdoorns wordt het aanwezige grijze duin behouden.
- Bodembewerking op 2 locaties zodat er een kiembed en opwarmplek voor insecten ontstaat. Circa 0,5 ha per locatie

Planning werkzaamheden

Waternet is voornemens om de werkzaamheden in de winterperiode van 2024-2025 uit te voeren en dienen op het advies van de roofvogel experts met het oog op vroeg startende broedvogels uiterlijk in januari 2024 afgerond te zijn. Er is gekozen om de uitvoer door de veldmedewerkers van Waternet te laten uitvoeren. Deze keuze is gemaakt om verschillende redenen: Bosbeheer ligt gevoelig, zowel hier als elders in Nederland. De gebiedskennis van de eigen medewerkers draagt bij aan het maken van de beste, zorgvuldige keuzes bij de uitvoering. Daarbij zijn onze medewerkers uitstekend in staat om, wanneer nodig, tekst en uitleg te geven aan het publiek over de achtergronden van het beheer.

Voor het uitslepen van de stammen uit het grijsduin als mede het verspreiden van de stammen binnen dit werkblok zal gebruik gemaakt worden van paarden. Hiervoor zal Waternet een gespecialiseerd bedrijf benaderen met ten minste 5 jaar ervaring met dergelijke werkzaamheden.

Hieronder is een planning gemaakt van de daadwerkelijke uitvoering van de in dit uitvoeringsplan beschreven werkzaamheden. Het streven is voor **1 januari 2025** alle werkzaamheden te hebben afgerond.

Werkzaamheden	Uitvoerder	Datum
Blessen	Projectleider, boswachter en voorman	oktober 2024
Vorbereiding, toolboxen en checklists	Projectleider, voorman, veldmedewerkers en aannemer	november 2024
Uitzetten en veiligstellen locaties	Voorman en veldmedewerkers	november 2024 t/m 1 januari 2025 * (gaat per locatie)
Zagen en ringen	Voorman, veldmedewerkers	november 2024 t/m 1 januari 2025 *
Omtrekken en uitslepen	Voorman, veldmedewerkers en aannemer (Paarden)	november 2024 t/m 1 januari 2025 *

Opleveren locaties en aanbrenge rasters	Aannemer	1 januari 2025 *
---	----------	------------------

* Het steven is alle werkzaamheden voor 1 januari af te ronden. Mocht de planning niet gehaald worden behoudt Waternet de mogelijkheid deze werkzaamheden af te ronden in de maanden januari en februari 2024 na accordering van een aantoonbaar ter zake deskundig persoon. Met uitzondering van de locaties waar met de externe roofvogel expert is afgesproken deze werkzaamheden voor 1 januari afgerond te hebben.

Financieel

Hieronder is een urenraming gemaakt van de interne uren van de verschillende medewerkers binnen Waternet die betrokken zullen zijn bij het bosbeheer. Er is gemakshalve van uitgegaan dat de werkzaamheden gedeeltelijk uitgevoerd kunnen worden door de eigen werknemers van Waternet.

Medewerker	Taken en rollen	Uren
Projectleider	Trekker en auteur van jaarlijkse uitvoeringsplannen, coördinatie en jaarplanning (voorman), locatiekeuzes én keuzes per locatie (blessen), verantwoordelijke Wet Natuurbescherming en toezichthouder, verantwoordelijke voor omgevingsmanagement en communicatie.	72
Voorman	Organisatie, planning en aansturing veldmedewerkers, verantwoordelijk voor materialen en materieel (onderhoud, bestelling etc), verantwoordelijkheid voor implementatie gedragscode bosbeheer.	54
Veldmedewerker(2)	Uitvoeren van werkzaamheden afrasteren, zaagwerk,	108
Ecoloog	Assistentie en adviseren bij jaarlijkse uitvoeringsplannen, ecologische keuzes.	16
Communicatiemedewerker	Berichtgeving website, sociaalmedia, aanspreekpunt bezoekers	16

Kosten

Voor de uitvoering van het bosbeheer worden kosten gemaakt. Er is gekozen om in werkblok III zeer kleinschalig te werk te gaan om op deze manier in samenspraak met de Beheeradviesgroep dit traject te doorlopen en hiervan lering te kunnen trekken. In de toekomst is het de bedoeling het bosbeheer wat te intensiveren. De totale kosten van de in dit uitvoeringsplan beschreven werkzaamheden worden geraamd op 25.000 euro. Dit is inclusief interne uren als de kosten van derden. Tevens worden de externe kosten bekostigd door de provincie Noord-Holland in het kader van bosvitalisatie.

Datum

10 oktober 2024

Participatie en communicatie

Dit uitvoeringsplanplan wordt voorgelegd aan de Beheeradviesgroep (BAG), een adviesorgaan van Waternet dat bestaan uit een vertegenwoordiging van bezoekers, burenen, onderzoekers en andere belanghebbenden. Zij hebben daarbij de mogelijkheid om vragen te stellen, bezwaren te uiten of ideeën in te brengen. Eerder adviseerden zij ons al over de visie op het bos. In het eerste jaar loopt het participatietraject gelijk op met dat van het "Programma Bosbeheer in de duinen 2021-2027". Daarmee kan de Bag ervaren hoe uitvoering van de visie en het programma er in de praktijk uit ziet.

Pagina

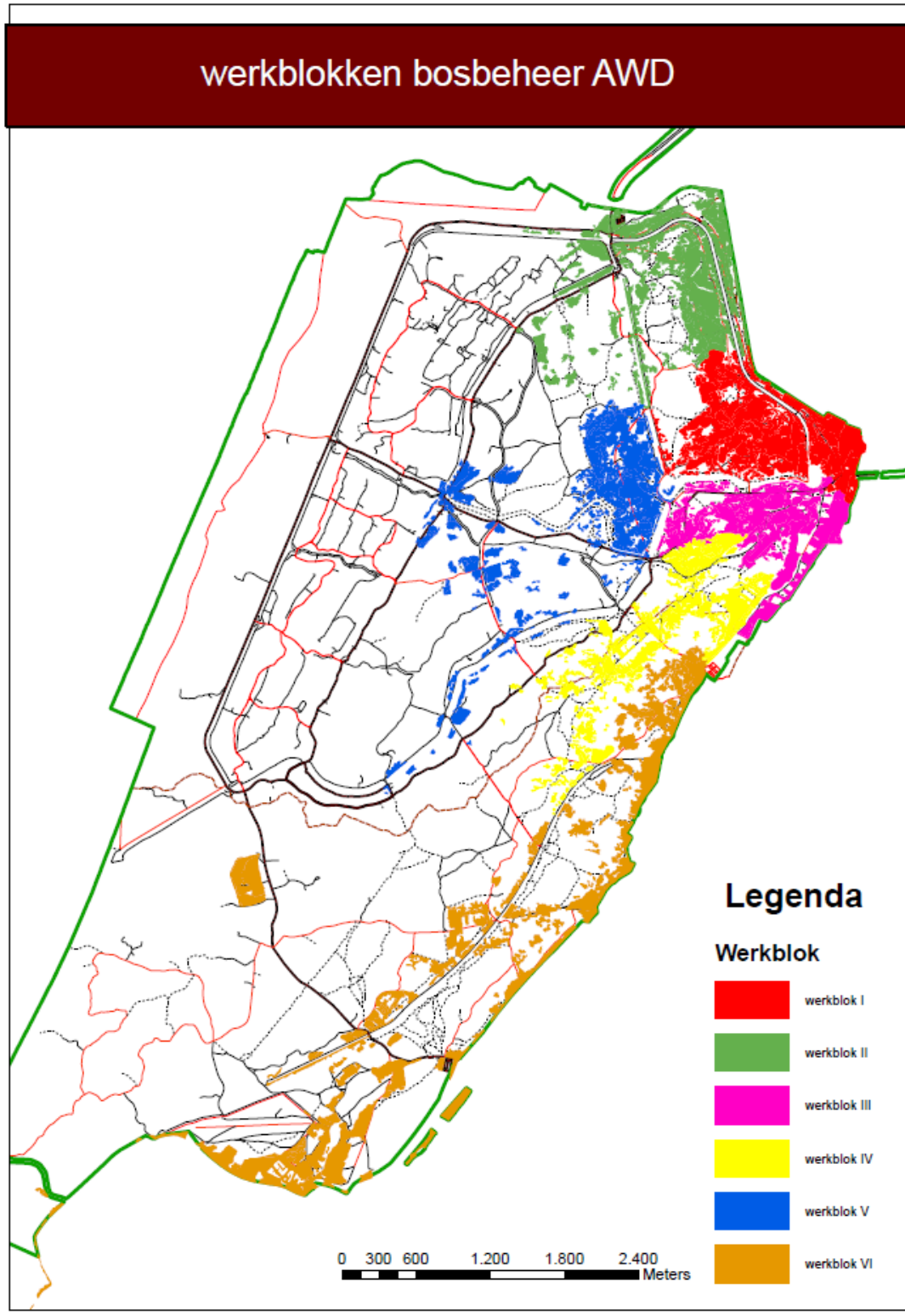
10 van 17

Naast de BAG hebben er ook diverse veldbezoeken met interne en externe expert plaatsgevonden op het gebied van eekhoorns en roofvogels. Deze bevindingen en aanbevelingen zijn meegenomen in het totstandkoming van dit uitvoeringsplan.

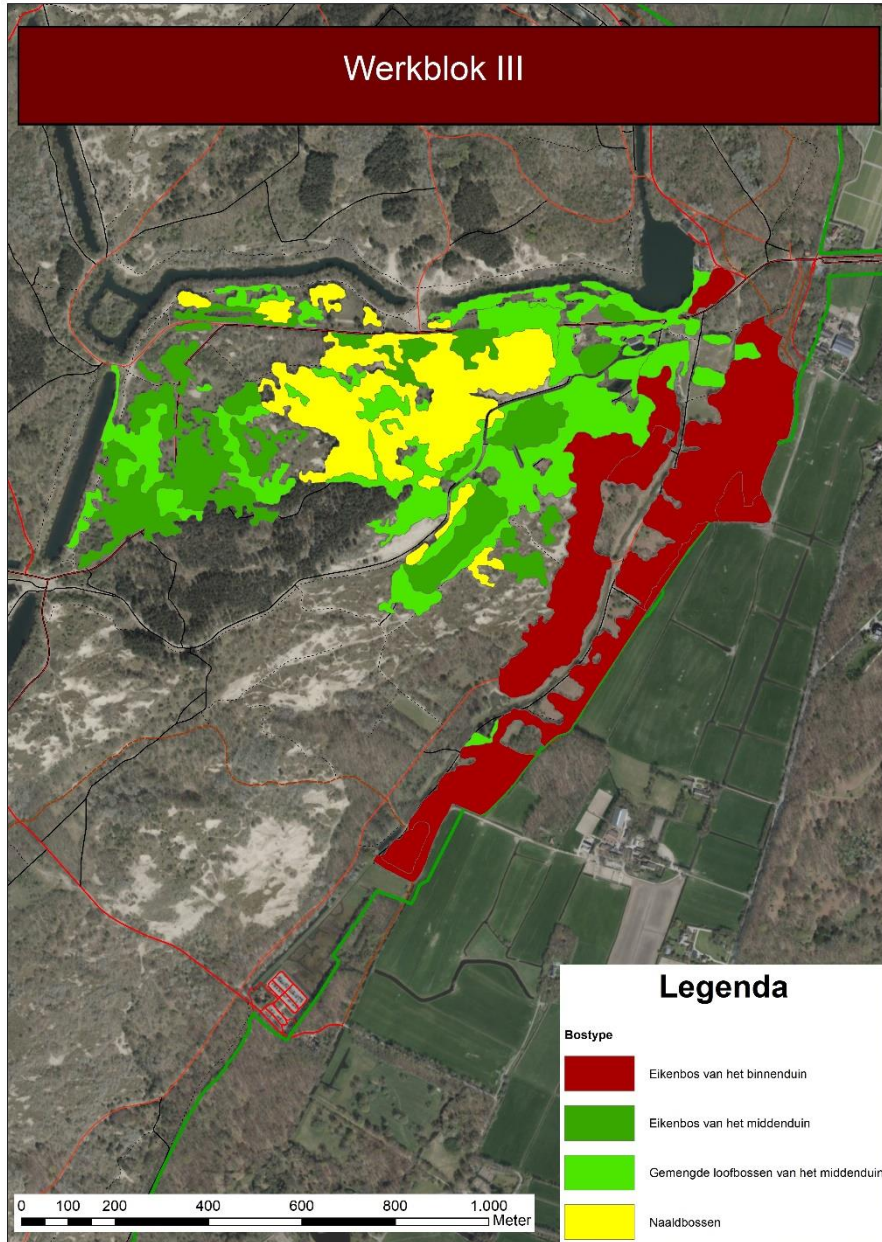
Tevens zal naast het traject met de BAG de communicatie adviseur van B&N worden geraadpleegd of er verder participatie en/of communicatie wenselijk of noodzakelijk is. Hierbij moet gedacht worden aan de externe communicatie via de website, sociaalmedia, informatie voorziening voor bezoekers en het beantwoorden van mogelijke vragen van bezoekers. Om de externe communicatie goed te laten verlopen dient ook de interne communicatie goed in kaart te zijn gebracht. Dit zodat de personen die een raakvlak hebben of te maken kunnen krijgen in de breedste zin van het woord met deze werkzaamheden beschikken over de dezelfde, juiste en volledige informatie. Dit verkleint de kans op hinder en zorgt ervoor dat er een eenduidig verhaal naar derde wordt verteld.

Bijlage 1. Kaart werkblokken AWD

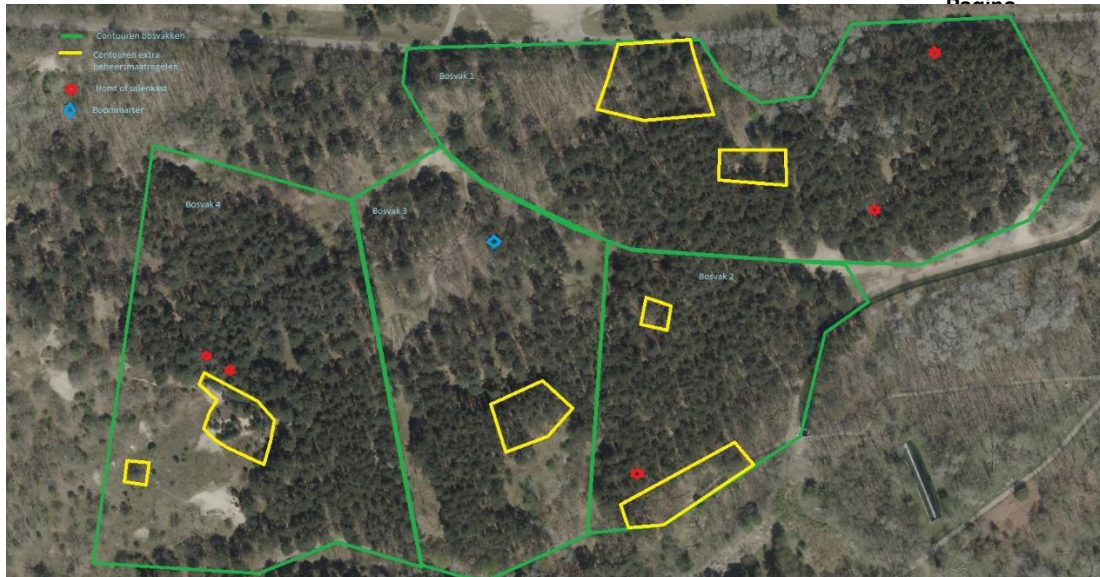
Deelna

Bijlage 2. Bostypen werkblok III

Bijlage 3. Beheerkaart werkblok III

Luchtfoto indeling bosvakken. De gele vlakken geven de exacte locatie aan waar iets intensievere werkzaamheden zullen plaatsvinden. Het betreft hier geen verjongingsplekken maar het omzagen of ringen van 5 tot circa 15 bomen om inheemse loofbomen en struiken vrij te zetten. Verspreid over de gehele de bosvakken zullen er individuele dennenbomen worden geringd en of omzaagt/omgetrokken worden. De rode sterren geven horden of een uilenkast weer. Binnen 50 meter van deze locaties vinden geen beheersmaatregelen plaats. Uitzondering hierop is in bosvak 2 waar 5 tot 10 dennen worden omgezaagd om de monumentale eiken vrij te zetten en bosvak 4 waar dennenopslag uit het grijsduin zal worden weggezaagd. Dit is in overleg en op aanraden van de externe roofvogelexpert besproken in het veld met als voorwaarden dat deze werkzaamheden voor het einde van 2024 zijn uitgevoerd en afgerond.

De exacte aantal bomen en samenstelling wordt vastgelegd in de blesstaten en worden verwerkt/vastgelegd in het EWP bosbeheer 2024-2025.

In bosvak 1 en 2 zal op een nog nader te bepalen locatie na de werkzaamheden in ieder bosvak op 1 plek de bodem worden bewerkt om de zeer dichte graszode te doorbreken waardoor er een kiembed ontstaat voor de flora en voor opwarmplekken voor diverse insecten. Deze zullen na de werkzaamheden zoals die hierboven zijn beschreven worden bepaald in het veld. De oppervlakte hiervan zal circa 0,5 ha per plek bedragen.

Werkzaamheden en hoeveelheden kunnen nog veranderen na aanleiding van de check op beschermde elementen direct voor en tijdens de uitvoering. Deze aanpassingen worden ter goedkeuring overlegd met de toezichthouder van Waternet en worden vastgelegd in het logboek.

Bijlage blesinstructies

Omschrijving	locatie	Uitleg	Pagina
Oranje stip	Stamvoet	Geschikte holte en/of scheur vleermuisverblijfplaats aanwezig. Boom sparen en 10 meter afstand houden met werkzaamheden, hier is met bessen al rekening mee gehouden. Ook geen bomen in de richting van deze bomen vellen.	15 van 17
Groene streep	Stamvoet	Boom ringen. Ringen is het doorzagen van de bast tot en met het onderliggende cambium rondom de gehele stam. Dit dient op twee bovenliggende omtrekken van de stam te gebeuren met minimaal 15 cm tussenruimte waartussen de bast en cambium wordt verwijderd. De verfstreep dient altijd "weggezaagd" te worden.	
Groene stip	Stamvoet	De boom dient zo laag mogelijk boven het maaiveld afgezaagd te worden (maximaal 10 cm) en blijft liggen. De stobben blijven zitten. Het kappen wordt uitgevoerd met behulp van een motorzaag. De boom dient voldoende stabiel te blijven zodat weggrollen of glijden uitgesloten is. De boom dient niet onnodig uitgesnoeid of gekort te worden. Wel dient ervoor gezorgd te worden dat wegen, paden, watergangen, gebouwen, infrastructuren voldoende vrij zijn van (tak)hout.	
Roze stip	Stamvoet	De boom dient zo laag mogelijk boven het maaiveld afgezaagd te worden (maximaal 10 cm) en afgevoerd. De stobben blijven zitten. Het kappen wordt uitgevoerd met behulp van een motorzaag. De boom dient uit de opstand gelierd of getrokken te worden richting de weg of pad zonder de bodem en vegetatie ernstig te beschadigen. Daar dient de boom uitgesnoeid te worden en te worden gekort/gesortimenteerd. Hierbij mag een kraan met houtklem of sorteerknijper worden ingezet. Daarna wordt het rondhout zo snel als mogelijk veilig opgestapeld te worden op de aangewezen plekken. Het tak- en tophout dient te worden versnipperd en de chips dienen naar de aangewezen depots getransporteerd te worden.	
Roze streep	Stamvoet	De boom dient te worden omgetrokken/gelierd. De boom dient voldoende stabiel te hangen/liggen zodat verder omvallen, omrollen en of glijden vrijwel uitgesloten is. Ten alle tijden mogen dergelijke bomen NIET in de richting van wegen, paden, watergangen, bouwwerken en infrastructuren worden omgetrokken. Is dit wel het geval dan dient de boom alsnog volledig te worden geveld en afgevoerd zoals beschreven bij de roze stip.	

Voor alle boven staande bomen die achter blijven in het veld geldt dat de markeringen naderhoud dienen te worden verwijderd.

Bijlage Blesstaten

Datum
10 oktober 2024

Pagina
16 van 17

Blesstaat blanco Bosbeheer werkblok III

Datum: 15-10-2024/21-10-2024/31-10-2024
 Locatie: Bosvak 1
 Gebied: AWD / Tussen de Blauweweg en de voormalige toevoersloot
 Uitvoerende: Bas Brouwer, Vincent van der Speck, Maarten Splinter, Maarten van Kampen

BS		DBH klasse							totaal per BS	
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70		> 70
Ooste nijkse Den	kap				4	4		1		9
	lig									
	ring				1	4	4	6		15
	kap									
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
TOTAAL	kap									
	lig									
	ring				5	8	4	7	0	24
TOTAAL		0	0	0	5	8	4	7	0	24

Blesstaat blanco Bosbeheer werkblok III

Datum: 15-10-2024/21-10-2024/31-10-2024
 Locatie: Bosvak 2
 Gebied: AWD / Tussen de Blauweweg en de voormalige toevoersloot
 Uitvoerende: Bas Brouwer, Vincent van der Speck, Maarten Splinter, Maarten van Kampen

BS		DBH klasse							totaal per BS	
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70		> 70
Ooste nijkse Den	kap		1	6	1	2	3		2	15
	lig									
	ring					11	8	1		20
Acer	kap		6							6
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
TOTAAL	kap									
	lig									
	ring				1	13	11	1	0	41
TOTAAL		0	7	6	1	13	11	1	0	41

Datum
10 oktober 2024

Pagina
17 van 17

Blesstaat blanco Bosbeheer werkblok III										
Datum:		15-10-2024/21-10-2024/31-10-2024								
Locatie:		Bosvak 3								
Gebied:		AWD / Tussen de Blauweweg en de voormalige toevoersloot								
Uitvoerende:		Bas Brouwer, Vincent van der Speck, Maarten Splinter, Maarten van Kampen								
		DBH klasse								
BS		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	totaal per BS
Ooste nrlkse Den	kap				1	2	1			4
	lig									
	ring					1	1	1	1	4
	kap									
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
TOTAAL	kap									
	lig									
	ring									
	TOTAAL	0	0	0	1	3	2	1	1	8

Blesstaat blanco Bosbeheer werkblok III										
Datum:		15-10-2024/21-10-2024/31-10-2024								
Locatie:		Bosvak 4								
Gebied:		AWD / Tussen de Blauweweg en de voormalige toevoersloot								
Uitvoerende:		Bas Brouwer, Vincent van der Speck, Maarten Splinter, Maarten van Kampen								
		DBH klasse								
BS		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	totaal per BS
Ooste nrlkse Den	kap		7			1	2	1		11
	lig									
	ring					2				2
Acet	kap		1	3	3	1				8
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
	kap									
	lig									
	ring									
TOTAAL	kap									
	lig									
	ring									
	TOTAAL	0	8	3	3	4	2	1	0	21

In bosvak bevinden zich aan de randen van het bosvak veel houtige opslag van dennen welke verwijderd worden.
De DBH licht onder de 15 cm en zijn niet opgenomen in deze blesstaat maar worden wel verwijderd.
Inschatting dat dit tussen de 80 en 100 individuen gaat.